

Een soloshow geeft ie zo!

TIPS VAN AAFKE ROMEIJN, ED STRUIJLAART, JW ROY EN LUCKY FONZ III

Wellicht herken je het volgende tafereel: Je staat je stinkende best te doen om met je instrument en stem een verhaal te vertellen. Het enige wat je uit het publiek terugkrijgt, is gekuch, geklets en in het ergste geval kijk je tegen ruggen aan. Hoe zorg je ervoor dat je publiek wél aandachtig blijft luisteren tijdens een solo-optreden? Musicmaker ging met vier vooraanstaande solo-artiesten rond de tafel om dat te bespreken.

De afspraak is in Café de Ceugel, een steigerhouten paviljoen in Amsterdam-Noord. Vaste gast en singer-songwriter Jan Willem (JW) Roy strijkt hier vanmiddag neer met collega's Otto Wichers (Lucky Fonz III), Aafke Romeijn en Ed Struijlaart. De sfeer is direct goed en het feit dat de vier allen in blauw gehuld zijn, schept een band. Er wordt al flink gekeuveld. De truien blijven nog even aan, want het is frisjes in het café. Thee wordt besteld, stemmen worden gesmeerd.

Het is mooi om te zien hoe vier zielen die doorgaans alleen op het podium staan, hun ervaringen met elkaar delen. Na de small talk is het tijd voor de grote vraag: hoe hou je een solo-optreden spannend? Aafke opent het gesprek scherp: 'Langzaam je kleren uittrekken, dat is wel een ding.' Otto reageert net zo ludiek: 'Ik probeer het niet spannend te houden. Ik wil het extra saai maken, zodat mensen een soort Stockholmsyndroom krijgen en denken: dit is zo kut, nu moet ik wel blijven.' Aafke: 'En bij huiskamerconcerten durven mensen toch niet weg te lopen.' Otto: 'Je moet misbruik maken van de sympathie van het publiek.'

AAFKE: 'JE KAN BIJ EEN SOLO-OPTREDEN HET PUBLIEK HEEL PRECIËS BESPelen'

VERRAS HET PUBLIEK Ed voorkomt dat het gesprek te melig wordt en gaat als eerst het gesprek serieus aan. 'Je moet goed aanvoelen wat het publiek wil tijdens een solo-optreden. Kijk het publiek aan en let op wat werkt en wat niet. Bij het ene optreden hou je de aandacht vast door uptempo nummers te spelen, terwijl de stemming daar op een ander moment juist te jolig van wordt en het publiek de focus kwijtraakt.' JW vult aan: 'Je zit praktisch zelf in het publiek, daardoor kun je de sfeer en stemming goed aanvoelen. Aan de hand daarvan kun je tijdens de show zelf de set opbouwen.' Otto: 'Het voordeel van een solo-optreden is dat je heel wendbaar bent. Je kan heel snel improviseren en doen wat je wilt. Een band is een logger schip. In je eentje kun je midden in het nummer ophouden om een verhaal te vertellen. Zo hou je het publiek erbij. Ik vind dat heel leuk om te doen. Een andere manier om te verrassen is, mocht je tweetalig schrijven, er een Nederlandstalig nummer tussendoor te doen. Daarbij moet je er wel altijd aan denken dat je teksten goed moeten zijn. Anders is het ondraaglijk. Niemand kan anderhalf uur lang naar middelmatige teksten luisteren.'

BENUT IMPERFECTIES Ed: 'In je eentje kan je ook gemakkelijker schakelen dan met een band. Als er iets misgaat met een band erbij, gaat de bassist bijvoorbeeld de stilte opvullen met een baslooppje. Soms wil je dat helemaal niet. Soms mag er een ongemakkelijke stilte vallen. Dat werkt ontwapenend. Ik heb een keer in TivoliVredenburg meegemaakt dat een snaar van mijn akoestische gitaar brak tijdens het eerste nummer van een solo-optreden. Ik dacht: ik trek die snaar er even af, want ik moest door en had geen reservegitaar mee. Dat bleek niet zo'n slim idee, want ik sneed er mijn halve klauw mee open en kreeg de gitaar niet meer gestemd. Vervolgens zat er ook nog eens een brom in mijn gitaar. Toen ben ik op de rand van het podium gaan zitten met een half valse gitaar. Ik heb die show akoestisch afgemaakt. Heel Tivoli was stil en ik heb nog nooit zo veel reacties gehad aan het eind van het optreden.'

ED STRUIJLAART

Een paar jaar geleden zei Hagenees Ed Struijlaart (36) zijn baan op. Dit om zijn droom na te jagen: muziek maken en er van leven. In 2012 bracht hij zijn debuutalbum *Head, Heart & Hands* uit. Twee jaar later is er de opvolger *Closer Than Skin* en dit jaar de single *Tricks Up My Sleeve*. www.edstruijlaart.nl

ED: 'ER MOGEN ONGEMAKKELIJKE STILTES Vallen'

Aafke: 'Ik krijg soms een enorme hoestbui tijdens een optreden. Als je solo speelt, is dat hilarisch. Dan leg je even je optreden stil en dan is het ijs gebroken. Je neemt een slokje thee en gaat weer verder, of je gaat even slap ouwehoeren.' Ed geeft aan dat je kwetsbaarheid ook vooral je kracht is als solo-artiest: 'Je kan solo veel meer maken dan met een band. Als er een band speelt, zijn mensen sneller afgeleid. Als je dan als zanger niet interessant bent, kijken ze naar wat er verder op het podium gebeurt. Als je daar in je eentje staat, zijn alle ogen op jou gericht.'

SPEEL DYNAMISCH Door in volume en intensiteit te variëren, kun je het publiek ook blijven boeien, aldus JW: 'Je hebt meer verantwoordelijkheid als je alleen bent. In een band leun je toch automatisch een beetje op de bassist en de drummer. In je eentje moet je het echt helemaal zelf doen, dus ook het maken van dynamiek. Die dynamiek is veel extremer als je alleen bent, omdat jij de enige bent die geluid maakt.'

AAFKE ROMEIJN

De in Utrecht woonachtige Aafke Romeijn (29) bracht als singer-songwriter het Engelstalige album *Stella Must Die!* uit in 2012. Sinds 2014 schrijft ze in het Nederlands en bracht ze *CHIN. IND. SPEC. REST.* en *Je Doet Je Best Maar* uit. www.aafkeromeijn.nl

Otto: 'Het is zo oprecht. Uit een mooie Gibson kun je zo veel verschillende klanken en gevoel halen. Er kan heel veel "textuur" in een akoestische gitaar zitten. Soms zie je een band met honderd pedalen en een andere gitaar voor elk nummer. Dat leidt af. Als iemand solo speelt, zit je heel erg dicht op de muzikaliteit van iemand. Je kan niks verbloemen als je in je eentje met je gitaar zit. De persoonlijke elementen zijn dan heel zichtbaar. Dat vind ik zo aantrekkelijk aan solo-artiesten.' JW gaat daardoor ook anders naar zijn eigen werk luisteren: 'Je merkt bij een solo-optreden pas hoe goed je liedjes zijn, of vooral ook of ze slecht zijn. Vaak maak je een nummer, speel je het met een

JAN WILLEM ROY

Liedjessmit Jan Willem Roy (47) besloot om na tien jaar Nederlandstalige werk, weer een Engelstalig album te maken. Met deze plaat en het gelijknamige boek, *Dry Goods & Groceries* trekt hij langs de Nederlandse theaters en platenzaken. www.jwroy.nl

OTTO WICHERS

In de afgelopen jaren is de Amsterdamse Otto Wichers (35) als Lucky Fonz III uitgegroeid tot een van Nederland's meest vooraanstaande songwriters en live-acts. De zowel Engels- als Nederlandstalige zanger bracht onlangs het album *In Je Nakie* uit. www.luckyfonzi.com

band, neem je het nummer op, en dat is het. Dan is het al zover geëvolueerd dat je de kern soms verliest. Vaak speel ik tijdens solo-optredens heel lege arrangementen. De liedjes veranderen ter plekke.'

Aafke benut die dynamiek om mensen te confronteren: 'Je kan in een kleine setting als een solo-optreden het publiek heel precies bespeken. Als er achterin twee mensen staan te praten, dan ga ik gewoon veel zachter spelen. Dan ontstaat er een soort vacuüm waardoor ik de aandacht trek. Dan denkt het publiek: o fuck, we moeten luisteren. Zo krijg je het weer stil. Dat werkt veel beter dan wanneer je harder gaat spelen; mensen gaan dan gewoon harder praten. En dat is precies wat je niet wilt bereiken. Of als ik merk dat een groepje zich in een hoekje staat te vervelen, dan speel ik een grappige cover en dan heeft iedereen weer aandacht voor me. Die dynamiek is heel chill.'

HOU HET LUCHTIG

Die dynamiek betreft niet alleen het muzikale gedeelte. Ook inhoudelijk is afwisseling noodzakelijk. Ook al zijn je teksten zwaar en donker, zorg voor enkele lichtpuntjes. Otto: 'Ik hou van zware teksten, daar kan ik een uur naar luisteren, mits er tussendoor teksten zijn waarbij die zwaarte verlicht wordt.' Ed deelt die mening: 'Ik vind het heel moeilijk als een singer-songwriter zichzelf erg serieus neemt. Als de liedjes dan ook nog zwaar en serieus zijn, dan bezorg je mij geen fijne avond. Het lijkt me ook moeilijk als je alleen maar zwaar materiaal hebt; dat je altijd maar die ellende moet ophoesten.' Ook al zitten er zware thema's in Aafke's nummers, ze probeert het voor iedereen leuk te houden: 'Ik hou ervan om tussen de nummers door te ouwehoeren. Ik heb weleens iemand uit het publiek horen zeggen: "Telkens als je zo'n grappige inleiding voor een liedje vertelt, denk ik

dat er een vrolijk liedje komt, maar dan gaat het wéér over zelfmoord." Tsja, zo ben ik.' Die verhalen hoeven volgens Ed niet eens altijd vrolijk te zijn: 'Je mag best vertellen waar een nummer over gaat, maar dat moet je wel goed doen. Je moet niet zeggen "dit nummer gaat over mijn vader die dood is" en dan aan je liedje beginnen.' Aafke: 'Of je moet dan juist een heel vrolijk nummer inzetten, haha. Contrast werkt altijd!'

WEES CREATIEF MET JE INSTRUMENTARIUM

Door een instrument onorthodox te gebruiken, kun je mensen bij de les houden. Ed Struijlaart zag naamgenoot Ed Sheeran met bewondering de Ziggo Dome platspelen, in z'n eentje. 'Ik dacht aanvankelijk: oké, hoe ga je dit interessant houden? Na het eerste nummer wist ik dat dit goed zou komen. Het is echt niet normaal hoe hij in zijn eentje zo'n vol geluid uit z'n kleine Martin-gitaartje weet te halen. Het geluid is zo goed. De rest van de set heb je niet door dat hij alleen op het podium staat. Hij doet alles met zijn gitaar, stem en een loopstation. Dat is het. Geen shakers, drumpads en dergelijke. Daar kun je dus de grootste zaal van Nederland mee boeien.' Otto ziet in Eefje de Visser een Nederlands voorbeeld: 'Zij heeft dat ook. Ze heeft dan wel allerlei elektronica om zich heen, maar ik vind het heel knap hoe zij zo'n divers en vol geluid in haar eentje weet neer te zetten. Ik heb dat ook overwogen voor mijn tour. Totdat ik twee maanden geleden naar het conservatorium ging en ik daar allemaal twintigjarigen dat ook zag doen. Ik zag er vijf op een rij staan die het veel beter konden dan ik. Ik dacht: fuck dit, ik ga wel gewoon lekker tokkelen.'

Visit us at
prolight+sound Frankfurt
Hall 3.1 / Booth #E60 / #F70

MILLIONS SAW THE APPLE FALL,
ISAAC NEWTON ASKED "WHY"?

MILLIONS SAW STANDS BREAK,
WE ASKED "WHY"?

Gravity®
stand your ground.

DISCOVER OUR INNOVATIVE PREMIUM STANDS

available colours:

CATEGORY
MICROPHONE
STANDS

DESIGNED & ENGINEERED
IN GERMANY.

www.facebook.com/gravitystands
www.youtube.com/gravitystands
blog.adamhall.com

find out more:
www.gravitystands.com
Gravity® is a brand of Adam Hall Group.